

WINTER 2015

NIEUWSBRIEF VOOR LEDEN VAN ATV DE PIONIERS

Amateursuikersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht
www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

redactie@depioniers.nl

In dit nummer o.a.

Van het bestuur	2
Tip van de maand	2
Wij en de bijen	3
Democratie bij bijen	3
De Pioniers zijn net bijen	4
De uitdaging	5
Het tuintje van Vanda	6
Buurman weet beter	7
Interview met Ad de Ruyter	8
Drie stippen	9

Agenda

- **Zaterdag 28 maart**
10.00-13.00 uur, Slangenbroei-
hoop opbouwen
- **Zaterdag 18 april**
14.00-16.00, Egelhutjes bouwen
- **Zondag 31 mei**
12.00-14.00, Piotiptour
- **Weekend, 5 en 6 juni**
VELT Eco tuindagen
- **Zaterdag 13 juni**
vanaf 16.00, Lustrumfeest
- **Zondag 14 juni**
12.00-17.00,
Groenmoetjedoendag

Houd ook de activiteitenkalender
bij de kantine en de website in de
gaten voor actuele informatie!

Van de redactie

In de winter hoef je eigenlijk niet naar de tuin te gaan. Er is niets te doen. De grond is te drassig of bevroren. De planten en dieren hebben hun winterslaap. Toch zijn er mensen die de kachel opstoken in hun huisje en genieten van de winterse rust. Ook de kantine is elke zaterdag en vrijdagmiddag warm en open voor haar leden.

Zondag 11 januari was natuurlijk helemaal een goede gelegenheid om naar de Pioniers te fietsen. De jaarlijkse nieuwjaarsreceptie met wel een heel bijzonder tintje dit jaar. "Het is niet alleen het begin van het nieuwe jaar, het is ook het begin van het lustrumjaar. We bestaan 80 jaar!" Onze voorzitter Fons maakte een mooie brug van het verre verleden naar het nu en vervolgens vooruitkijkend naar de toekomst. In zijn bloemrijke toespraak verwoorde hij het zo: "Wortels in het verleden, de waarden die de vereniging altijd uitgestraald heeft; de balans vinden tussen het verleden, het nu en het reiken naar de toekomst. Dat is de grootste uitdaging waar de vereniging, en haar dienaar het bestuur, voor staat. Wanneer wij als vereniging er in slagen die balans te vinden, leden te betrekken bij het vormgeven van de vereniging, durven om de waarden van de Pioniers te vertalen in de samenleving die verandert, dan zijn en blijven we succesvol. En tot nu toe is dat ook het kenmerk van de Pioniers; tussen 1935, het

heden, het lustrum, en de toekomst. Over 10, 20 of weer 80 jaar zal het park veranderd zijn, maar steeds herkenbaar als een tuinenpark van pioniers." Motto: We houden dezelfde Pioniers-kwaliteiten door alle 80 jaren heen! Een mooie bekroning op de ontwikkelingen van de laatste jaren was de uitreiking van het Lieveheersbeestje met 3 stippen tijdens de nieuwjaarsreceptie, het keurmerk voor natuurlijk tuinieren.

In deze nieuwsbrief lees je iets meer over dit keurmerk. Ook blikken we vast vooruit naar het lustrumweekend. Er is een interview met Ad, de oprichter van het koor en een verhaaltje van Judith over 80 jaar Pioniers. Fons heeft het in zijn toespraak over 'een democratische vereniging' en hoe we samenwerken binnen ons tuinenpark. Niet alleen onze vereniging is democratisch, onze bijen zijn dat ook. Van de bijendames Tine en Karin kreeg ik een interessant artikel hierover. Leer van de bijen!

redactie@depioniers.nl,
Evelien Pullens

Van het bestuur

Fons duikt in het verleden

Een paar maanden geleden kwam oud bestuurslid de heer Augustinus mij het schrift overhandigen, waarin de notulen stonden van de eerste periode van de pioniers, tot januari 1937. Een roerige periode, dat begin. Uit de eerste notulen, 7 november 1935:

“De heer van Hellevoort dankte mede namens voor het in hen gestelde vertrouwen. Hij sprak de verwachting uit dat allen als goede kameraden zullen samenwerken aan het mooie doel dat voorgesteld is. Spreker wekte op tot het aankweken van een gevoel van saamhorigheid, kameraadschap en gemeenschapszin. Wanneer een ieder in staat is te doen wat in zijn vermogen is zal de vereniging een goede toekomst tegemoet gaan. Hierna wordt de exploitatie rekening onderzocht...”

Het eerste jaar van de vereniging is geen rustig jaar; de zaak moet zich zetten, het ledenaantal loopt snel op, maar er zijn ook meteen allerlei ruzies en conflicten. En veel vergaderingen. Op 21 september 1936 is er een wat

meer inhoudelijke discussie; er is een voorstel gedaan om een bordje verboden toegang te plaatsen bij de ingang van het tuinenpark. De voorzitter is hier tegen. *“Goedwillenden zijn altijd welkom op de tuin. Bonafide bezoekers moeten voorkomend behandeld worden.”* staat er in de antieke notulen. Die openheid is altijd gebleven bij ons tuinenpark. Recreatief medegebruik bestond al bij de pioniers voordat het begrip onderdeel werd van het gemeentelijk beleid. Gemeenschapszin bestond al in 1935 en dat geldt nu nog steeds.

Toekomst

De Pioniers heeft niet alleen wortels in het verleden. Ze reikt ook naar de toekomst. Het tuinenpark is er voor en van de leden. Dat staat voorop. Maar een tuinvereniging moet ook haar plek vinden in een stad die verandert. De visie op groen verandert, nieuwe ideeën over stadslandbouw komen op. De waarde van de tuinenparken ligt ook in het feit dat je bijdraagt aan het groene klimaat in de stad en dat je bijvoorbeeld kinderen landbouw en natuur leert te ervaren. Je tuinenpark

moet toegankelijkheid zijn voor stad en buurt. Er moeten activiteiten zijn die er op gericht zijn de omgeving bij de tuin te betrekken. Om ook in de toekomst geworteld te blijven moeten wij in deze beweging mee gaan. Dat doen we dan ook: De Beleeftuin die open is voor bezoekers van buiten, de herinrichting van het park naar stadsnatuur toe (Punt, Komma, stinzenbos) en het steeds meer toegroeien naar duurzaam tuineren en ons openstellen voor een recreatieve functie zijn hier voorbeelden van. Op dezelfde manier werken we aan het opknappen van het binnenterrein en de noodzakelijke modernisering van het gebouw.

Het spannende is om te opereren op het snijvlak van de diversiteit die er bestaat in ideeën en opvattingen over de tuin, tuinonderhoud en betrokkenheid. Er is een verscheidenheid van mensen die de vereniging maken. De leden zijn de Pioniers. In het heden, de afgelopen 80 jaar en in de toekomst.

*Fons van den Broek,
voorzitter Pioniers*

Tip van de maand

Strooi geen slakkenkorrels, ook geen ECO korrels! Want dat doet de dieren op onze tuin geen goed. Neem de egeltjes. Zij zijn nuttig, zij eten namelijk slakken.

Span ook geen netten over de groentes. Laatst zat er bij iemand een egeltje in een net verstrikt. Het egeltje ademde nog flauwtjes en was even later dood. Bescherm de egels!

menukaart

egel- top 5

- 1 regenwormen
- 2 huisjesslakken
- 3 kevers
- 4 rupsen
- 5 vliegen en muggen

Wij en de bijen

Het loont de moeite om eens wat beter naar de bijen te kijken. Ik ben onder de indruk van de manier waarop de bijen een nieuwe woning zoeken en hoe ze hun beslissingen nemen. De bijen zijn blijkbaar heel flexibel en kunnen gemakkelijk hun eigen plan opgeven. Ze hebben maar een klein duwtje nodig en voegen zich dan in een nieuwe situatie. Leuk. Soms zijn wij mensen iets eigenwijzer en houden we vast aan ons eigen gelijk. In het artikel hiernaast, over de bijen, wordt gesproken van een 'filosofische democratie'. Kunnen we onze tuinvereniging zo noemen? Ik weet het niet. Maar we proberen wel in onderling overleg en op een vloeiende manier het tuinenpark met elkaar te besturen. De nieuwe structuur zoals die ontworpen is in het Beheerplan begint al aardig te werken met de verschillende werkgroepen. Je merkt dat er meer verantwoordelijkheid wordt genomen door tuinleden. Deze ontwikkeling zou zich nog verder moeten doorzetten, zodat de plannen door een groter aantal mensen gedragen kunnen worden en er nog meer expertise uit ons tuinenpark gebruikt zou kunnen worden. Het delen van kennis en het samen opdoen van nieuwe kennis, wordt in het stukje Bijen en Brein van Thomas Seeley beschreven als onderdeel van de filosofische democratie. Nou dat doen we volgens mij wel.

Bijen dansen om informatie over te brengen, lees ik in het artikel van Tom Verhoeven. Wij Pioniers dansen niet zoveel. We praten. Maar we zijn ook veel aan het samen DOEN; Bouwen, verbouwen, wandelen, darten, tuinieren. Misschien moeten we nog wat meer dansen. Daar leent het lustrumjaar zich wel voor. Op 13 juni bijvoorbeeld. Leve de bijen!

Evelien Pullens

Democratie bij bijen

Naar aanleiding van Tom Verhoeven, www.land-van-de-averni.blogspot.nl

In een bijenvolk is niemand de baas. Ook de koningin niet. Die houdt met geurstoffen haar volk bij elkaar, maar verder heeft ze weinig in te brengen. Haar taak is eitjes leggen.

Verkenners

Het duidelijkst is dit waar te nemen als een volk gaat zwermen. Het oorspronkelijke bijenvolk splitst zich dan op en een zwerm van zo'n 10.000 bijen verlaat de korf. De zwerm gaat zelden ver weg van de oorspronkelijke korf en vindt vrij snel een plek, vaak een boom of struik, waar ze zich groeperen tot een soort eivormige bol. De zwerm blijft hier vaak twee of drie dagen. Vervolgens worden er verkenners op uit gestuurd om te zoeken naar een geschikte nieuwe woonplek. Er vertrekken dan zo'n twee- tot driehonderd van de meest ervaren bijen die eerder al verantwoordelijk waren voor het vinden van nectar en stuifmeel. Ze verspreiden zich in alle richtingen. Elk van deze verkenners weet precies waar ze naar op zoek is. De meest ideale plek voor de honingbij is een sterke, oudere boom met een holte op een paar meter hoogte. Maar ook minder geschikte plekken worden onderzocht.

De keuze

Als enkele van de verkenners een geschikte plek hebben gevonden dan vliegen ze terug naar de zwerm om hun bevindingen door te geven. Ze doen dit door een bijzonder ritueel; de verkenner danst in een bepaald patroon dat de richting en afstand aangeeft waar de nieuwe plek zich bevindt. Zij weet zelfs duidelijk te maken of het om een redelijke of een uitermate geschikte plek gaat. Is een plek echt geweldig dan wordt deze eerst door andere verkenners bezocht. Hoe beter de plek, hoe groter het aantal verkenners dat er op af gaat om een kijkje te nemen. Uiteindelijk moet er een keuze gemaakt worden. Dat gebeurt aan de hand van een quorum; de meeste stemmen gelden. Als de grootste groep kiest voor plek A en een kleinere neigt naar plek B, dan wordt er massaal gekozen voor plek A.

Lees verder op pagina 4 >

< Vervolg van pagina 3

De gehele zwerm zal dan vertrekken en vliegen naar die nieuwe locatie. De kleinere groep die een voorkeur leek te hebben voor plek B laten hun keuze geheel varen en werken even hard mee aan de opbouw van plek A.

Eigenwijzigheid

Tijdens dit hele proces van informatie verzamelen door de verkenners en informatie overdragen aan de andere bijen is telkens te zien dat de meeste bijen moeiteloos hun keuze opgeven als een andere bij met een betere optie komt. Dit duidt er op dat er een zekere oprechtheid in hun aanvaankelijke keuze zat. Er is meestal geen sprake van een verborgen agenda of eigenwijsheid of halsstarrigheid. Soms is een bij te zien die koppig de richting van zijn keuze blijft aangeven ook al lijkt er een consensus te zijn voor een andere locatie. In dat geval wordt de bij even aangepord – letterlijk – door een andere verkenners waarbij er ook een geluidje gemaakt wordt. “Beep. Opletten we gaan

ergens anders naar toe.” Maar ook dan zien we dat de bij zijn keuze vervolgens probleemloos opgeeft.

Filosofische democratie

Een filosofische democratie omvat meer dan stemgedrag. Het gaat er van uit dat iedereen nadenkt over de mogelijke keuze, zelf onderzoekt welke keuze de meeste geschikte is en de bevindingen met alle anderen deelt. In zo’n situatie beschikt de groep als geheel over meer kennis dan een individu. Dat is de kracht van bijen, hun democratie is een filosofische democratie. Zo’n vorm van democratie lijkt in groter verband niet weggelegd voor de mens. Maar in kleinere gemeenschappen is het wel degelijk haalbaar. Men kan zich oefenen in het delen van kennis en het samen opdoen van nieuwe kennis. Een gemeenschap met een filosofische democratie naar het voorbeeld van de honingbijen kan zich zelf zelfs onder moeilijke omstandigheden zonder onderlinge conflicten handhaven en verbeteren.

Bijen en brein

Volgens Thomas Seeley is de werkwijze van de bijen vergelijkbaar met die van ons brein. Een individuele bij of zenuwcel heeft geen overzicht, maar door allemaal kleine stukjes informatie bij elkaar te leggen, wordt gekeken wat het beste is. Daaruit volgt dat de beslissing die uiteindelijk genomen wordt nog veel slimmer is dan het slimste individu in de groep. Mensen kunnen van het democratische proces van de bij leren. Als groepsleden gezamenlijke interesses hebben – zoals de bijen in de zwerm – dan is het belangrijk dat men de groep divers houdt, zodat iedereen een eigen visie heeft en er ruimte ontstaat voor debat. Alleen zo komen alle mogelijkheden en dus ook de allerbeste aan bod. Een onpartijdige leider is daarbij onmisbaar.

Uit: Honeybee Democracy van Thomas Seeley

De Pioniers zijn net bijen

80 jaar geleden kwamen de Pioniers voort uit een groep wilde tuinders. Een aantal ‘stadslandbouwers’ anno 1930 hadden een stukje grond gekraakt en kweekten daar hun eigen groentes.

In plaats van zich aan te melden bij de traditionele verenigingen en zich te onderwerpen aan de bevoogding, namen de Pioniers het heft in eigen handen. Ze vertrouwden op eigen kracht.

Wij werden een democratische instelling, namelijk een vereniging met zelfbestuur. Daarbij is zelfwerkzaamheid van wezenlijk belang al 80 jaar lang. De leden moeten de vereniging dragen. Onze eerste voorzitter, de heer van Hellevoort, had het over de betrokkenheid van de leden bij de vereniging. Daarover is tegenwoordig niets te klagen! Praktisch ieder lid draagt ‘naar zijn vermogen’ bij via het verenigingswerk, vaak door te participeren in werkgroepen, projectgroepen en commissies. Er zijn wel altijd nog wel wat meer taken die zich aandienen! Daarover later meer.

Fons van de Broek

De uitdaging

Ons 80 jarige jubileum wordt het jaar van de talenten en uitdaging

We zijn allemaal druk met onze eigen tuin. Daarnaast dragen steeds meer Pioniers ook bij aan het algemeen belang door mee te werken in een commissie. Zo worden steeds meer talenten van leden zichtbaar.

In het jubileumjaar willen we elkaar uitdagen en zo het verborgen talent in onze vereniging naar boven halen. Wat is eigenlijk uitdaging? Hoe gaat dat? Een paar voorbeelden:

- Mia Canten daagde ongeveer 20 mensen uit om te zingen in het Pionierskoor. Dat is heel knap. Ze heeft deze mensen persoonlijk aangesproken en ze zover gekregen dat ze mee gingen doen. En zie... er staat nu een bruisend koor te zingen op de nieuwjaarsreceptie.
- Ad de Ruyter, lid van de jubileumcommissie daagde Judith Schuil uit om een van haar beroemde beschouwingen te schrijven over het jubileumjaar.
- Andrea Lehr daagde mij, Evelien, uit om bij de jubileumcommissie te komen. Ze vroeg me om het jubileumfeest te presenteren. Ik zei eerst "NEE, ik heb geen tijd." Andrea zei toen: "Maar je kan dat zo goed." Ik voelde me gevleid en zei dat ik er over na zou denken. Uiteindelijk ging ik het gewoon doen en was ik bij alle vergaderingen van de feestcommissie. Vervolgens heeft Ad me uitgedaagd om teksten voor een liedje te schrijven, wat het koor gaat zingen.

Wie ga jij uitdagen?

- Je buurvrouw die zo mooi fotografeert?
- Degene die je altijd hoort zingen als je naar de kantine loopt
- Die man die zo mooi kan vertellen over vroeger. Vind je dat dat iedereen die verhalen eens moet horen?
- Moet je altijd zo lachen om iemand in de kantine?
- Kunnen de kinderen van de overkant zo goed dansen?

Daag ze uit: jouw medetuinleden, de schrijvers, de kunstenaars, de clowns, de vertellers. En vraag ze hun talent te laten zien tijdens de Groenmoetjedoendag 2015!

Hoe dan?

De Groenmoetjedoendag staat dit jaar in het teken van het 80 jarig jubileum van de Pioniers. Natuurlijk is er weer een gezellig terras op het plein, met muziek en andere activiteiten. Eén van de activiteiten is de Pionierstocht. Bezoekers lopen een route langs 6 tot 10 tuinen. Op iedere plek zal iets gebeuren wat ongeveer 5 minuten duurt. Onze eigen Pionierstalenten zullen invulling geven aan het programma.

- Een tentoonstelling met foto's of beeldende kunst die iets met ons tuinenpark te maken heeft
  - Een korte komische sketch over De Pioniers
  - Mooie verhalen over vroeger
  - Een liedje over de Pioniers
  - Een muziekindruk die de sfeer van de tuinen weergeeft
  - Gedichten voordragen
  - Een poppenspel
- Een paar tuinleden hebben zich al opgegeven. Doe ook mee!

Wil jij iemand uitdagen om zijn of haar talent te laten zien? Of wil je zelf iets doen tijdens de Pioniersroute? Neem uiterlijk eind maart contact op met de jubileumcommissie. Wij helpen je idee verder vorm te geven! Emiel van Ekert heeft de regie en begeleiding van de Pioniersroute in handen.

Voor informatie en opgeven:
Andrea Lehr 06 11581640
andrealehr7@gmail.com

De jubileumcommissie bestaat uit Ad de Ruyter, Richard Tukker, Andrea Lehr, Mia Canten en Evelien Pullens

Het tuintje van Vanda, tuin 4

“Mijn tuintje is open voor iedereen,” zegt Vanda. “Je hoeft het niet te vragen, maar mag zo op mijn tuintje komen wandelen.”

Ik ben nieuwsgierig naar de bijzondere manier van tuinieren van Vanda en ga er een kijkje nemen. Vanda houdt van kleur en creatieve vormen. Ze heeft objecten in haar tuin gezet die in de lente weelderig begroeid zullen worden. De houten tuinstoel heeft ze beplakt met vrolijke kleuren. “Het is de eerste keer dat ik dat zo doe” vertelt ze. “Nu moet ik kijken hoe de stoel er na de winter uit ziet. Als de kleuren goed blijven, ga ik er nog één maken.” Vanda is een waterval van enthousiasme. Ze vertelt over de beeldjes die in haar huisje staan, waarvan de meesten uit midden en Zuid Amerika komen. Ze is geboren in Brazilië. Vandaar.

De geest van de tijd

Ik loop achter haar aan op een smal paadje door de tuin. “Deze tuinen samen zijn net een klein dorpje.” zegt ze “Iedereen helpt elkaar. Alle planten in mijn tuin heb ik gekregen. Ik heb een briefje in het verenigingsgebouw opgehangen dat ik graag plantjes wilde. Mensen hebben het aan mij gegeven. Niets heb ik gekocht.” Ze wijst de planten aan, die nu uitgebloeid zijn, maar in de lente weer zullen gaan bloeien. “Buiten het hek is het anders,” zegt ze. “Daar kijken de mensen naar beneden. Ik vind het hier veel fijner.”

Vanda is pas een half jaar lid van ons tuinenpark, maar ze heeft al heel veel gedaan in haar tuin. Perken, een vijvertje, een grasveldje, een paar mooie bomen, een romantisch tafeltje waar je poëzie moet gaan lezen. “Dit is een goede plek,” vertelt Vanda. “De eenden en zwanen komen naar me toe. Kijk maar.”

Alle Pioniers weten dat ons tuinenpark een goede plek is. We voelen ons thuis. We vinden hier rust. Vanda bekijkt het net even anders. We staan stil bij een boom in de tuin, die Vanda heeft versierd.

“Ik ben niet gelovig,” vertelt Vanda. “Maar ik houd wel van symboliek. Dit is bijvoorbeeld een speciale boom in mijn tuin. In deze boom heb ik de geest van de tijd uitgenodigd. Daarom heb ik witte bloemen hier omheen geplaatst en de boom versierd. Deze geest houdt van wit. De geest van de tijd geeft mij tijd.”

Evelien Pullens

Ingezonden foto van Roeleke

De planken van mijn tuinhuis moesten vernieuwd worden in verband met houtworm. Tussen de twee wanden hebben kennelijk gezellig heel wat wespen gewoond!

Buurman weet alles

Beste buurman,

Wat een druilerige winter is het, vind u niet. Ik ben op de nieuwjaarsreceptie geweest. Omdat het een lustrum is gaan we een Pionierstocht doen in het voorjaar. Ik zou u graag willen uitdagen buurman. Ik vindt namelijk dat u zo goed kan vertellen. En volgens mij kan u ook goed toneelspelen.

Volgens mij weet u ook heel veel van De Pioniers, want u bent hier al heel lang. Als u nu iets over het verleden gaat opvoeren in uw huisje, dan zal ik er voor zorgen dat de mensen kunnen zitten en ik zal ook voor alle spullen zorgen die u nodig heeft. Dat lijkt me nou zo leuk!

Buurvrouw

Beste buurvrouw,

Buurman doet ook mee met de Uitdaging van de Pioniers. Nu geen tips en tops over de tuin zelf maar over onszelf. Buurman wil voor het jubileum een mooie Pionierstocht maken voor alle vrienden familie, kennissen en wie dan ook uit stad en land. De tocht gaat van straat naar straat en zal soms stoppen bij een tuin en huisje. In dat huisje wordt

een verhaal verteld, een verhaal gespeeld, is bijvoorbeeld een fototoonstelling of een filmpje te zien, een instructie gegeven over oprecht tuinieren of wordt een lied gezongen. Of een ander verassend iets getoond. Voor ieder die de tocht wil volgen. In de tocht willen we de Pioniersgeest weergeven. Of die helemaal echt zal blijken, we gebruiken een grote mate van fantasie! Wilt u een bijdrage leveren: vertellen,

acteren, fotograferen filmen, dansen, zingen, musiceren, alles kan... het betekent wel dat er ook vooraf een aantal keren geoefend zal worden om er een mooi resultaat van te maken. Meld het bij de jubileumcommissie.

Succes! De buurman

Toen

Hoe lang de Pioniers op deze plek vertoeft, vergeet ik steeds. Dat komt waarschijnlijk doordat dat ieder jaar verandert. Maar meer dan veertig moet het toch wel zijn. Zelf ben ik in ieder geval een groentje. Ik zit hier pas zo'n jaar of vijftien.

Als ik terugga naar mijn begin denk ik onmiddellijk aan Irene. Ze stond daar, op het paadje voor haar tuin. En ik kwam aanlopen over datzelfde paadje om te kijken naar wat mogelijk mijn tuin zou worden. Klein van stuk was ze, Irene. Ze kwam oorspronkelijk uit Polen. Eén van mijn dierbaarste herinneringen is het, die eerste ontmoeting met mijn vroegere buurvrouw, die toen nog toekomstig was. Het was een beetje een grauwe dag. Verder was er niemand, geloof ik. Later leerde ze mij de heilige Anthonius kennen – héél handig, voor als je iets

kwijt bent. En ik kreeg een ring van haar, een ring die ik elke dag draag. Dus zij is er toch nog een beetje, gelukkig.

De herinneringen zijn talloos. Ook het tafelkleed heb ik nog, met wijnvlekken (wat bleker en verwassen nu), omdat ze het uitproestte van het lachen. Nog niet zo heel lang geleden is dat allemaal.

Van het allereerste begin, tachtig jaar terug, heb ik natuurlijk geen herinnering. Niemand niet, denk ik, al zal het ergens wel geschreven staan.

Maar dat moet wat geweest zijn, dat begin, de start, de opbouw. Met hoevelen waren ze toen eigenlijk? En toen de verhuizing, naar hier. Weer opnieuw beginnen...

Daar moest ik aan denken toen ik deze zomer een metselaar aan het werk zag bij de opbouw van een huisje. Dat het

huisje uiteindelijk te groot werd, dat wist ik toen nog niet, en de metselaar kon daar natuurlijk ook niets aan doen... Maar het was toen een beeld dat mij in positieve zin raakte, een beeld ook dat je niet vaak meer ziet: Een vakman die in alle rust mooi metselt. Zo mooi, dat ik een praatje ben gaan maken en foto's heb genomen.

Ja, toen moest ik sterk denken aan 'toen'. Toen al de huisjes gebouwd werden, de tuintjes ingericht, bomen geplant en hekjes gesmeed.

Een beetje van dat gevoel ervaart iedereen, denk ik, die Pionier wordt. En dan duurt het niet lang of ook zij, ook wij, kunnen eindeloos verhalen.

Judith Schuil

Lievelingsplant:

Hij twijfelt tussen rode bessen en aardappelen.

Lievelingsmoment:

Het kopje koffie uit de thermosfles halverwege de ochtend, als de aardappelen geroid zijn.

Interview met **Ad de Ruyter**, tuin 62

Tuinman spelen

Ad komt van een Zeeuwse boerderij. "Er was een vruchtbare boomgaard met alle soorten fruit, aardappelen uit de koude grond, een groentetuin, twee melkkoeien die zorgden voor verse melk, mijn moeder maakte boter..." Hij beschrijft de boerderij van zijn ouders zo weelderig dat het water me in de mond loopt. De kleine Ad speelde tuinman. En zo leerde hij in zijn jeugd spelenderwijs groentes verbouwen.

Van zijn Pionierstuin verwacht hij dan ook dat hij kan eten van de onbespoten oogst. Dat gaat heel goed. De tuin heeft al heel wat opgeleverd. Drie jaar geleden werd Ad samen met vriend Andre lid van ons tuinenpark. Andre

"Die avonden op het terrasje zitten met een glaasje wijn komen ook nog wel"

zou zorg dragen voor de bloemen en het gras. Hij was van plan rozen te gaan kweken en gezellig op het terrasje te zitten.

Ad kreeg de andere kant van het tuinpad tot zijn beschikking voor de moestuin. Inmiddels is gebleken dat het moes-tuinieren zoveel gemakkelijker gaat dan het rozenkweken. Zodoende hebben de vrienden meer grond bestemd voor de groentes en het fruit. Van gezelligheid is nog niet zoveel gekomen op de tuin van Andre en Ad. Ze zijn vooral veel aan het werk en het huisje wordt gebruikt als

opslag. "De tuin is nog niet zo idyllisch als ik zou willen, maar dat is ook niet mogelijk in de stad, denk ik," peinst Ad. "Het geeft niet... En die avonden op het terrasje zitten met een glaasje wijn komen ook nog wel."

De lustrumcommissie

Wie bij de nieuwjaarsreceptie was, heeft Ad in actie gezien. Niet als tuinman dit keer, maar als dirigent van het Pionierskoor, de Piotones. Naast tuinieren houdt Ad ook erg veel van optreden, vooral zingen. Als directeur

"Het is reuze leuk om kunstzinnige kwaliteiten boven te brengen bij mensen"

van een theater, kende hij de culturele sector heel goed. Nu hij met pensioen is, heeft hij meer tijd om zelf op het podium te staan. Dat doet hij in twee koren en met een liedjesduo. Toen hem werd gevraagd hoe hij zich in

wilde zetten voor de vereniging, koos hij voor de activiteiten, en dat werd al snel de Lustrumcommissie. "Ik was eigenlijk op zoek naar een sneeuwbal-effect," vertelt Ad "Ik wilde verbinden. Zingen doet dat."

Mia haakte meteen in op het idee van Ad om een koor te beginnen. Zij organiseerde 20 mensen bij elkaar die samen een koor konden vormen. "Ik vind het leuk om iets te creëren wat er nog niet is," vertelt Ad. "Dit is mijn manier om betrokken te zijn. Mijn hart ligt bij optreden. Het is reuze leuk om kunstzinnige kwaliteiten boven te brengen bij mensen. Ik kan hier helemaal mijn ei in kwijt." Tot nu toe stond Ad nog met zijn gitaar voor het koor, maar dat wordt overgenomen door professioneel dirigent Pim Brackenhoff.

Kom allemaal luisteren op het feest-
weekend 13 en 14 juni.

Evelien Pullens

**Het koor de Piotones
zoekt nog enthousiaste
zangers**

**De repetities zijn om de drie
weken op zaterdag van
15.30 – 17.00 in de kantine.
Wil je meedoen? Mail naar
Ad de Ruyter:
a.f.de.ruyter@gmail.com**

Drie stippen voor de Pioniers

Het is zover! Na twee jaar heeft De Pioniers het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren binnen. We zijn nu één van de 25 tuinenparken met het keurmerk; dat is ruim 10% van de parken.

We haalden 71% van de te behalen punten, waaronder veel bonuspunten. Dat is goed voor een lieveheersbeestje met 3 stippen. Een vierde stip ligt binnen handbereik. Bij 4 stippen heeft de vereniging het meest optimaal de mogelijkheden benut.

Veel wat de laatste jaren in gang is gezet heeft ons naar de derde stip gebracht, maar veel hadden we al goed voor elkaar. Zo waren er al de boomsingels met hun natuurwaarde, de schooltuin en de natuurtuin De Punt die flink hebben bijgedragen aan de score. Ook onze brede sociale betrokkenheid sprong eruit en gaf extra bonuspunten.

Extra punten kregen we ook voor de beleefstuin met bijen- en vlinderborder, de leestafel, het beheerplan, het zorgvuldige bomenbeleid, het benutten van de vakkennis bij de leden, de informatie in de hal, de welkomstborden en het meubilair.

We kunnen verder verbeteren. In het rapport vind je talrijke adviezen. Die komen ons niet onbekend voor; vaak werken we er achter de schermen al hard aan. Het verenigingsgebouw kan milieuvriendelijker en energiezuiniger,

bij de herinrichting van het plein kunnen we insectenvriendelijke inheemse planten gebruiken en we kunnen nog veel meer doen om dieren te helpen (insectenhôtels, vleermuis- en nestkasten, stapelmuurtjes; in de winkel kunnen nestkastjes, beestjeshôtels en oorswormpotjes aangeboden worden). Ook met groene daken vallen heel veel punten te halen. We krijgen daarnaast het advies de slootoevers en de hooilanden gefaseerd te maaien en beter te zorgen voor de waterkwaliteit door geen afvalwater meer te lozen.

Hoe nu verder? Over 4 jaar krijgen we een herkeuring en kunnen we laten zien dat we een vierde stip meer dan waard zijn. Dan zullen de gebouwen en het plein aangepast zijn en zijn de beleefstuin met informatieborden en het stinzenbosje klaar.

Maar eerst maar eens uitkijken naar het eerste echte lieveheersbeestje ... de lente!

Paul van Kan

Wist u dat...

... er op vrijdag tussen 14.00 uur en 16.00 uur een knutselclubje in de kantine is? De kantine is dan open voor iedereen die een kopje koffie of thee wil drinken of even wil werken op de laptop.